

Se îndreptă de spate, deschise gura ca să spună că... și îi dădu drumul:

— Spuneți-mi ce s-a întâmplat.

Păru să se simtă ușurată. Puțin îi păsa dacă era arhitect sau măcelar și nu mai putea să țină numai pentru ea tot ce avea să urmeze. Țsta era și motivul pentru care își permisesese să insiste pe lângă mironosița aia de secretară de mai devreme... Trebuia să găsească pe cineva care o cunoscuse, să-i povestească, să se descarce, să scape de povară, să-și primească din nou porția ei zilnică de suferință și să treacă la altceva.

— Ce s-a întâmplat începând de când?

Charles se gândi puțin.

— Am văzut-o ultima dată pe la începutul anilor '90... De obicei sunt mai riguros, dar... Dădu din cap zâmbind. Cred că am făcut eforturi mari ca să nu mai fiu... Ca în fiecare an, mă invitase să luăm masa împreună de ziua mea și...

Gazda îl încuraja să continue. Un mic semn din cap, binevoitor, dar atât de crud. Un gest care spunea: Stai liniștit, nu te grăbi, știi, nu mai e nici o grabă... Nu, nu mai e nici o grabă azi...

— ...a fost cea mai tristă dintre toate aniversările mele... Îmbătrânise foarte mult într-un an. Se buhăise la față, mâinile îi tremurau... Nu mă lăsase să comand vin și fuma țigară după țigară ca să facă față. Îmi puneă întrebări ale căror răspunsuri nu o interesau câtuși de puțin. Mințea, spunea că Alexis e bine și că îmi transmitea salutări, deși știam fără doar și poate că nu era adevărat. Iar ea știa că știam... Purta un pulover plin de pete care mirosea a... nu știu... a amărăciune. Un amestec de scrum rece și de apă de colonie... Singura clipă în care i s-a însuflețit privirea a fost când i-am propus s-o însoțesc la mormântul lui Nounou, la care nu mai fusese de la înmormântare. A, da! Ce idee bună! s-a entuziasmat. Îți mai aduci aminte de el? Mai știi ce drăguț era? Mai... Și lacrimi mari au înecat totul.

Avea mâna rece ca gheața. Luându-i-o într-ale mele, mi-am dat seama dintr-odată că domnul acela bătrân, care i-ar fi putut fi tată și căruia nu-i plăceau femeile, fusese singura ei poveste de dragoste...

Insista să-i vorbesc despre el. Să-i povestesc amintirile mele, iar și iar, chiar și cele pe care le știa pe dinafară. Îmi dădeam toată silința, dar aveam o întâlnire importantă după-amiază și făceam tot felul de mișcări ciudate cu măneca pentru a mă uita la ceas fără să-și dea seama. Eu unul, cel puțin, nici nu mai aveam chef să-mi amintesc... În orice caz, nu alături de ea. Nu în fața celui chip răvășit care strica totul...

Tăcere.

— Nici n-am întrebat-o dacă vrea desert. Ce rost avea? Oricum nu mâncase nimic... Am comandat două cafele și am chemat chelnerul, făcându-i în același timp semn să ne aducă nota de plată, după care am condus-o până la metrou și...

Sylvie trebuie să fi simțit că venise momentul să-l ajute puțin:

— Și?

— N-am dus-o niciodată în Normandia. N-am sunat-o niciodată. Din lașitate. Ca să n-o mai văd cum se distruge, ca s-o pot păstra în muzeul amintirilor mele și ca s-o împiedic să mă facă să am muștrări de conștiință. Pentru că era prea mult... Muștrări de conștiință care mă bântuiau totuși și de care mai scăpam puțin în fiecare an în clipa trimiterii felicitărilor. Felicitări de la firmă, desigur... Impersonale, comerciale, fără nici o valoare și pe care, ca un mare domn ce mă aflu, adăugam un rând-două scrise de mână și un „Te sărut“ ca o ștampilă. Țin minte că am mai sunat-o de două sau de trei ori, mai mult pentru că înghițise nepoată-mea nu știu ce medicament... Și-apoi, într-o zi, părinții mei, care nu o mai văzuseră de multă vreme, mi-au spus că se mutase și că plecase... În Bretania, cred...

— Nu.
— Poftim?
— Nu plecase în Bretania.
— A, nu?
— Nu stătea prea departe de-aici...
— Unde atunci?
— Într-un HLM de pe lângă Bobigny...
Charles închise ochii.

— Dar cum așa? șopti. Vreau să spun, de ce? Era singura ei certitudine, din câte îmi amintesc, singura promisiune pe care și-o făcuse... Niciodată să nu... Cum e posibil? Ce s-a întâmplat?

Înălță capul, îl privi drept în ochi, își lăsă brațul să alunece de-a lungul fotoliului și îi dădu drumul:

— Începutul anilor '90... Bun, poate... Nu am memoria datelor... Tu trebuie să fii ultima persoană cu care a mers la restaurant pe-atunci... Cu ce să încep? Nu mai știu... Cred că o să încep cu Alexis... Pentru că odată cu el totul a pornit să se năruie... Nu mai știa aproape nimic despre el de ani de zile... De altfel, parcă îmi amintesc că tu erai singura lor legătură, nu?

Charles încuviință.

— Îi venea tare greu.... În primul rând muncea enorm, făcea multe ore de gardă și multe ore suplimentare, nu-și lua niciodată concediu și nu trăia decât pentru spital. Cred că începuse deja să bea destul de zdravăn, dar, în fine... După imuno-terapie, a trecut la neurologie și atunci m-am dus și eu după ea. Îmi plăcea să lucrez cu ea.. De altfel, nu era o supraveghetoare prea bună... Prefera mai degrabă să îngrijească bolnavii decât să-și treacă activitățile într-un tabel... Țin minte că le interzicea bolnavilor să moară... Îi lua la rost, îi făcea să plângă, îi făcea să rădă... Pe scurt, numai lucruri nepermise...

Zâmbet.

— Dar nu aveau ce să-i facă, pentru că era cea mai bună. Compensa ceea ce îi lipsea în materie

de cunoștințe medicale prin grija sa extremă față de oameni.

Nu numai că era întotdeauna prima care își dădea seama de cele mai mici schimbări, de cele mai ușoare simptome, dar pe deasupra mai avea și un instinct extraordinar... Avea fler... Doctorii, care își aranjau întotdeauna vizitele în funcție de tura ei, înțeleseseră asta foarte bine... Bineînțeles că ascultau și bolnavii, dar când spunea ea ceva puteai să fii sigur că va cântări greu. M-am gândit mereu că, dacă ar fi avut o altfel de copilărie, dacă și-ar fi putut continua studiile, ar fi ajuns un doctor mare. Unul dintre cei care fac cinste meseriei lor fără să piardă niciodată din vedere numele, prenumele, chipul și angoasele etichetate pe fișele de observație...

Oftă.

— Era formidabilă și cred că, tocmai pentru că ea nu mai avea pentru ce trăi, le dăruia lor atâta viață... Nu se ocupa numai de pacienți, ci și de familiile lor... Și chiar și de nou-veniți, de micuțele infirmiere care mai degrabă dădeau să iasă decât să intre în anumite camere și cărora le venea așa de greu să pună o ploscă sub un trup atât de... Ea atingea oamenii, îi lua în brațe, îi dezmiarda, se întorcea după orele de serviciu, fără uniformă și cu o umbră de machiaj pe pleoape, pentru a asigura vizitele celor care nu aveau parte de așa ceva, dacă nu și mai mult. Le spunea povești, țin minte că le vorbea mult despre tine... Spunea că ești cel mai deștept băiat din lume... Era atât de mândră... Într-o vreme încă mai luați masa împreună din când în când, iar un prânz cu tine, Doamne Dumnezeu, era sfânt! Atunci nu mai era de joacă cu programul și putea să crape tot spitalul! Și despre Alexis și muzica lui... Inventă orice: concerte, săli întregi în picioare, contracte fabuloase... Era seară, toată lumea pica din picioare de oboseală, iar vocea ei se auzea pe coridoare... Minciunile ei, delirul ei... Nu păcălea pe nimeni, pe ea se amăgea de fapt. Și-apoi, într-o dimineață, un telefon de la

Samu a trezit-o la realitate: așa-zisul ei virtuos fusese gata să dea colțu' în urma unei supradoze...

De-atunci a început căderea. În primul rând, nu se aștepta deloc la asta... Fapt care nu va înceta niciodată să mă uimească, de altfel... Aceleași vechi poveste cu croitorii care sunt cel mai prost îmbrăcați... Ea credea că mai lua câte un joint din când în când pentru că îl ajuta să „cânte mai bine“. Cum să nu... Iar atunci, această femeie, cea mai profesionistă cu care am lucrat vreodată, fiindcă, chiar dacă îți vorbeam mai devreme despre blândețea ei, știa să fie și dură, reușea să-i țină pe toți la distanță: pe Doamna cu Coasa, doctorii copleșiți tot timpul de treburi, internii ăia fricoși, colegii blazați, familiile cotropitoare, bolnavii lingușitori, nimeni, înțelegeți? *Nimeni* nu îi rezista. Când spuneai *doamna* Men spuneai *Amin*. Tocmai amestecul ăsta de blândețe și profesionalism era atât de uimitor, de extraordinar și impunea atâta respect... Stai puțin, am pierdut șirul, ajunsesem la...

— La Samu...

— A, da... ei bine, atunci a intrat pur și simplu în panică. Cred că fusese traumatizată, medical vorbind, „răni și leziuni la nivelul structurilor și funcțiilor corpului“, de primii ani în care îngrijise bolnavii de SIDA. Cred că nu-și revenise niciodată... Să știe că existau mari șanse, nu, nu sunt cuvintele potrivite, probabilități crescute, ca fiul ei să sfârșească la fel ca toți nenorociții ăștia a... Nu știu... I-a frânt inima. Tros. Ca pe o surcică. De-atunci i-a fost din ce în ce mai greu să-și ascundă problemele cu băutura. Era aceeași, dar nu mai era ea. O fantomă. Un automat. O mașină de zâmbit, de pansat și de dat ordine. Un nume și un cod de pe un ecuson prins de o bluză care mirosea a alcool... A început prin a renunța la boneta de supraveghetore, spunând că s-a săturat să se ocupe de prostiile alea de hârțoage, după care a vrut să treacă pe jumătate de normă, ca să se poată ocupa de Alexis. S-a zbatut să-l scoată de-acolo

și să-i găsească un loc într-unul din cele mai bune centre. Doar pentru asta mai trăia și, într-un fel, asta a și salvat-o... Să spunem că era o cârjă bună... Răgazul ăsta a durat puțin timp, pentru că...

Își scoase ochelarii, își ciupi vârful nasului o bună bucată de vreme și continuă:

— Pentru că... ticălosul ăla, scuză-mă, știu că e prietenul tău, dar nu găsesc alt cuvânt...

— Nu, el...

— Poftim?

— Nimic. Vă ascult.

— A dat-o la o parte. Când s-a înzdrăvenit îndeajuns ca să formuleze un gând coerent, a anunțat-o calm că, în urma unei ședințe cu „echipa de reabilitare“, a hotărât că nu trebuia s-o mai vadă. De altfel, i-a dat vestea asta cu drăgălășenie... Înțelegi, mamă, e pentru binele meu, nu trebuie să mai fii mama mea. Apoi a îmbrățișat-o, lucru pe care nu-l mai făcuse de ani de zile, și s-a dus după ceilalți în frumosul lui parc împrejmuit de garduri înalte...

Atunci și-a luat ea pentru prima dată în viață concediu medical. Patru zile, țin minte... După patru zile s-a întors și a cerut să fie trecută pe turele de noapte. Nu-mi amintesc ce motive a invocat, dar îmi pot da seama: e mai ușor să tragi la măsă când toată hardughia se mișcă cu înecătorul... Întreaga echipă s-a purtat extraordinar cu ea. Ea, care fusese stânca noastră de nezdrun-cinat, colacul nostru de salvare, devenise cea mai grav bolnavă pacientă a noastră. Îmi amintesc de omulețul acela formidabil, Jean Guillemard, un doctor care-și închinase viața vindecării sclerozei în plăci. Îi trimisese o scrisoare superbă, cu o grămadă de amănunte, în care îi amintea, foarte pe larg, numeroasele cazuri de care se ocupaseră împreună și încheia asigurând-o că, dacă viața i-ar fi dat mai des ocazia de-a lucra cu oameni de calibrul său, probabil că azi ar ști mult mai multe și s-ar putea pensiona mai senin...

Ești bine? Mai vrei cumva o Coca-Cola?